

UŽDUOTYS PASIRUOŠIMUI

Žymėjimas

Skirtingų spalvų rašikliai

Kai baigsite rašyti savo debatų kalbos juodrašį, paimkite keletą skirtingų spalvų rašiklių ir peržiūrėkite savo parašytą arba atspausdintą tekstą. Vienos spalvos rašikliu pažymėkite, kur kalbėdami darysite pauzes. Paprastai tai turėtų įvykti ties kableliais ir taškais. Naudodami kitos spalvos rašiklį pabraukite svarbiu žodžius ar frazes, kurias norėsite pabrėžti kalbėdami.

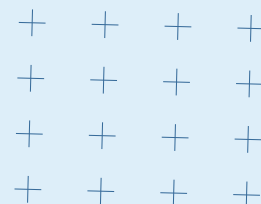
Kam to reikia?

Tai padeda užtikrinti, kad jūsų kalbėjimas nebūtų monotoniškas ir jūs galėtumėte vizualiai prisiminti, kur reikia daryti pauzes arba pabrėžti žodžius.

Vaizdo įrašas

Priemonė vaizdui įrašyti, paruošta kalba

Vaizdo įrašas – puikus būdas pamatyti save tokį, kokį jus mato teisėjai. Įrašykite savo kalbą arba savo argumentus. Tai smagus būdas pamatyti, ar kartojate tuos pačius gestus, ar turite kokių nors subtilių manierą. Pabandykite įrašo atkūrimo metu paspausti greitąjį persukimą į priekį. Taip pat, šią užduotį galima atlikti prieš veidrodį, debatuoiant pačiam su savimi.

UŽDUOTYS PASIRUOŠIMUI

**Atsakymo
oponentui
pakartojimas**

**Paruošta atsakymo
oponentui kalba**

Paprasčiausias iš visų atsakymo oponentui pratimų – pakartotinis pratimas, kai mokinys turi pakartoti savo atsakymą oponentui tą atsakymą parengdamas iš naujo. Paprastai mokiniui duodama nuo kelių minučių iki kelių valandų atsakymui apgalvoti ir surasti argumentų. Tuomet mokinys arba pateikia atsakymą mokytojui arba pats sau. Abiem atvejais atsakymas sakomas garsiai per tam skirtą laiką. Kiekvieną atsakymą galima (ir reikia) pakartoti. Kiekvieną kartą kalbėdamas (skaitydamas iš naujo parengtą tą patį atsakymą) debatuotojas turėtų stengtis būti glaustesnis ir tikslesnis. Reikėtų ieškoti kuo konkretesnių atsakymų ir pagrįsti juos argumentais.

Vienas, du, trys

Paruošta kalba

Pirmojo veiksmo metu debatuotojas turi perskaityti arba išklaudyti oponento kalbą ir rasti vieną argumentą, kuriuo būtų ginčijimas pagrindinis teiginys. Pateikęs šį argumentą, debatuotojas turėtų pereiti prie antrojo veiksmo.

Antrojo veiksmo metu debatuotojas turėtų pateikti po du kontrargumentus kiekvienai pagrindinei oponento kalbos daliai. Tokiu būdu siekiama, kad oponentui būtų kiek įmanoma sunkiau atremti visus šiuos kontrargumentus.

Trečiojo veiksmo metu debatų dalyvis turėtų pateikti po tris atsakymus į kiekvieną oponento kalboje minimą argumentą. Tikslas šiuo atveju yra tobulinti glaustumą bei kalbos struktūrą visus oponento argumentus paneigiant iš eilės ir nieko nepraleidžiant.

Kam to reikia?

Visų šių įgūdžių derinys yra sėkmingo debatavimo pagrindas. Pasipraktikuokite bandydami paneigti pagrindinę oponento kalbos prielaidą sutelkdami dėmesį į kelis efektyvius kontrargumentus, taip pat atsakykite į kuo daugiau oponento argumentų.

UŽDUOTYS PASIRUOŠIMUI

Laiko
trūkumas

Paruošta kalba

Šio pratimo metu debatuotojui skiriamos 3 min. pasakyti kalbai. Siekdamas sutilpti į nurodytą laiką debatuotojas turėtų pašalinti visus gynybinius (neesminius) argumentus ir nereikalingas frazes. Sutrumpinti kalbą tiesiog kalbant greičiau neleidžiama.

Sėkmingai įveikęs 3 min. iššūkį, debatuotojas turi per 2 min. pasakyti tą pačią kalbą. Vėlgi, tikslas yra ne kalbėti greičiau, o pašalinti nereikalingas frazes ir neesminius argumentus bei kalbėti kiek įmanoma tiksliau.

Kam to reikia?

Tai padeda debatuotojui nustatyti, kiek nereikalingų žodžių ir frazių vartojama. Taip pat, tai parodo, kad galima labai sėkmingai debatuoti net ir kalbant lėtai. Kuo dažniau šis pratimas atliekamas, tuo sėkmingiau debatuotojas ruoš kalbas.

Argumentų
grandinėlė

Paruošta kalba

Vienas asmuo perskaito savo kalbą. Kitas debatuotojas turi pateikti kontrargumentą. Tuomet kitas debatų dalyvis taip pat turi pateikti savo kontrargumentą, tačiau jam neleidžiama naudoti jokių prieš tai naudotų atsakymų. Tęskite šį procesą tol, kol niekas nebegalės sugalvoti naujų kontrargumentų. Galima įtraukti ir patį kalbos autorių.

Kam to reikia?

Tai padės ne tik paruošti įvairių argumentų sąrašą, bet ir tinkamai patobulinti pačios kalbos struktūrą. Kalbos autorius galės įtraukti dalį išsakytų argumentų arba įsitikinti, kad jis turės į juos atsakymus debatų metu.

UŽDUOTYS PASIRUOŠIMUI

Teismo procesas

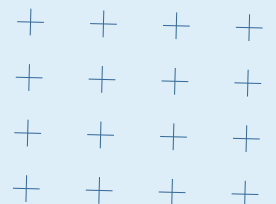
Paruošta kalba

Sakydami kalbas teismo proceso metu teisininkai dažnai turi atsakyti į teismui arba vienai iš proceso pusių kylančius klausimus, patikslinti pateikiamą informaciją arba argumentus. Remiantis teismo pavyzdžiu šio pratimo metu vienas debatuotojas skaito savo kalbą, o kitiems mokiniams leidžiama užduoti klausimus bet kuriuo metu. Kalbą skaitantis debatų dalyvis turėtų atsakyti į klausimą ir sklandžiai grįžti prie savo kalbos.

Mokytojas arba kitas mokinys turėtų dalyvauti kaip teisėjas ir nuspręsti, ar gali būti užduoti papildomi klausimai, ar užduotas klausimas yra esminis ir turėtų būti atsakytas, bei užtikrinti, kad visi turėtų galimybę užduoti klausimus.

Kam to reikia?

Debatuotojas galės patobulinti savo kalbą atsakydamas į klausimus ir integruodamas stipresnius argumentus arba savo paties atsakymus į užduotus klausimus. Debatuotojas taip pat tobulina savo viešojo kalbėjimo įgūdžius, nes klausimų metu kontroliuoja situaciją, išlieka susikaupęs bei geba sklandžiai grįžti prie temos ir savo kalbos. Kiti dalyviai tobulina savo klausymo ir kritinio mąstymo įgūdžius analizuodami kalbą realiu laiku ir bandydami užduoti aktualius klausimus, susijusius su kalbos argumentacija.

KOMANDINIO DARBO UŽDUOTYS MOKSLEIVIAMS:

Perskaitykite situaciją ir atlikite užduotį.

SITUACIJA.

Ar po mokyklos baigimo naudinga metus nestudijuoti?

Pasirinkimo kriterijus

Geriausias pasirinkimas,
nes:

ARGUMENTAI „UŽ“
Vienas iš galimų atsakymų

Blogiausias, nes:

ARGUMENTAI „PRIEŠ“
Vienas iš galimų atsakymų

Įgyti gyvenimiškos patirties, kuri padės apsispręsti, ką studijuoti.

Tai pakankamas laiko tarpas apgalvoti ką iš tiesų nori veikti gyvenime.

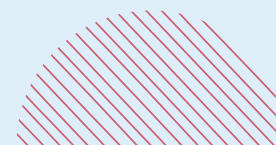
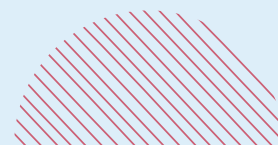
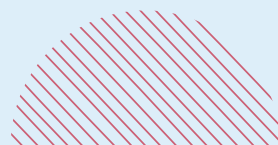
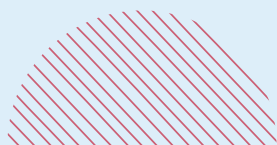
Kitais metais konkursas į svajonių specialybę universitete gali būti didelis ir gali nepavykti įstoti.

Pailsėti nuo mokslų.

Nėra teisingų ar neteisingų argumentų. Svarbiausia gebėjimas pagrįsti, įrodyti, laikantis logikos bei nuoseklumo principų.

KOMANDINIS DARBAS. IDĖJA

Debatai. Klasė paskirstoma į dvi skirtingus argumentus atstovaujančias komandas. Kiekvienos komandos dalyviai diskutuoja ir bendru sutarimu suformuluoja 3 stipriausius argumentus: viena komanda pagrindžia, kad tai buvo geriausias pasirinkimas, kita komanda – kad blogiausias. Surengiami komandų debatai. Pradžioje kiekvienos komandos atstovas pristato savo komandos poziciją ir ją pagrindžiančius argumentus (2 min.). Po to įsitraukia ir kiti komandų išrinkti komandų nariai (2-3 moksleiviai, priklausomai nuo laiko), visa klasė diskutuoja, norėdama įrodyti savo ir paneigti kitos komandos poziciją (10 min.). Pabaigoje kiekvienas kiekvienos komandos narys pasako po baigiamąjį žodį. Kartu su mokytoju debatai aptariami.

REFLEKSIJOS KLAUSIMAI SKIRTI STEBĖTOJAMS

- Kaip mokiniams sekėsi išklaudyti vieni kitus?
- Padiskutuokite, ar sunkiau yra debatuoti, ar klausytis debatuojančių klasės draugų? Kodėl?
- Kurios grupės argumentai įtikino labiau? Kodėl?
- Kurios grupės kalbėtojų kalba buvo aiškesnė?
- Kaip komandoms sekėsi atsakyti į vieni kitų argumentus?
- Kokie klausimai šia tema kyla po išklaustyų argumentų?

+ + + +
+ + + +
+ + + +
+ + + +

